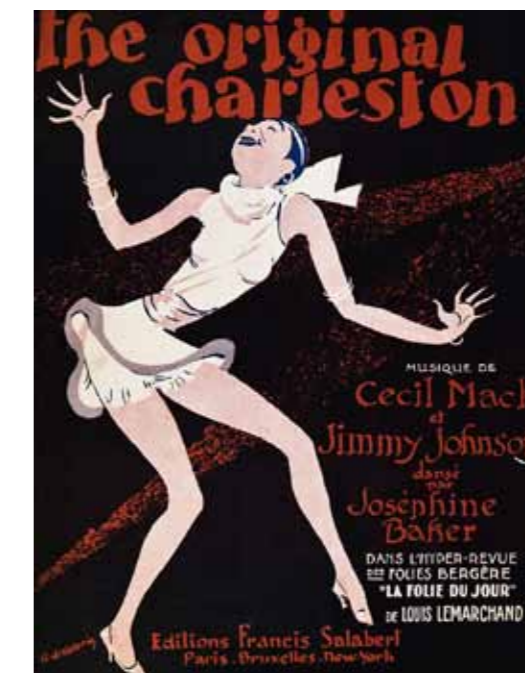

FEKETE-FEHÉR FOTÓK: 1. Charleston | 2. Charleston-táncosok, 1920-as évek | 3. Mistinguett charlestonot táncol, 1930 körül, archív fotó | 4. Josephine Baker, archív fotó
5. Charleston Saint-Louis-ban, 1925, archív fotó | 6. Charlestoni táncmaraton, archív fotó

7. Mistinguett-plakát

8. Az eredeti Charleston - plakát

9. Paul Colin: Jazz táncosok, 1928 magántulajdon

30. ▸ VASZARY JÁNOS (1867-1939)

Párizsi mulató (Mistinguett), 1925

Olaj, papírlémez, 32,5x50,5 cm
Jelezve balra lent: Vaszary J.

Kezdő ár: 20 000 000 Ft / 65 574 EUR
Becsérték: 30 000 000 – 40 000 000 Ft
Estimated value: 98 361 – 131 148 EUR

KIÁLLÍTVA:

▸ Vaszary János magángyűjteményekben.
Virág Judit Galéria, Budapest, 2015. március 28. – április 25.

REPRODUKÁLVA:

▸ Topor Tünde: Virágok, nők, tenger (éjszaka meg színház). Artmagazin, 2015/2. 18.

Az 1925-ös párizsi utazás meghatározó élményt jelentett az ötvenes éveinek végén járó, elismert és nagyra becsült Vaszary számára. A húszas évek, a les années folles mámoros szabadsága átitatta a mindennapokat. A szikrázó nagyvárosban felgyorsult az élet, tombolt a jazz, a mulatókban shimmyt és charlestont táncoltak. Új sztárok születtek: Mistinguett, Josephine Baker, Kiki de Montparnasse és Maurice Chevalier. Vaszary szembesült az új, minden ízében modern és globális Új Világgal, amely Amerikából érkezett Európába. Vaszary hazatérése után végtelenül

Párizs hatására Vaszary művészete ismét megújult, fehérrel alapozott képein határozott, tévedhetetlen kézzel felvitt markáns vonalak és élénk színfoltok jelentek meg. A Párizsban megtapasztalt színes és szagos, szélesvásznú és szórakoztató, könnyed, de mégis meghökkentő „revü világ” festészete, költészete és zenéje ugyanis Vaszary szerint „mint a tavaszi üdítő zápor hull az eltikkadt szomjas lélekre”. (A KUT második kiállítása katalógusának előszava, 1925 – Vaszary 1994. 71.) Az 1925-ös párizsi napokról írott beszámolója persze nem mentes az Óvilág

10. Vaszary János: Az Eiffel-torony, 1929
magántulajdon

11. Frank Myers: Charleston, 1926
The Irvine Museum, Detroit, USA

lehangolóan találta a magyar kulturális életet, és mindent megtett azért, hogy a francia kultúrát megismertesse itthon. „Döntő fontosságúnak a francia kultúrát ismertem fel: a nagy iramban, izlésváltozásokban csodálatot, hogy a francia géniusz mindig tudott elsőrangú mesterekre mutatni, akik az élen jártak.” (Hogyan jutottunk festői kultúrához? KÚT, 1927. február 28).

értékeiért aggódó idős mester dohogásától sem, de Párizsban létrehozott művei azt tanúsítják, hogy Vaszary tökéletesen azonosulni tudott a modern szórakoztatóipar kínálta élményekkel. „A pillanatnyi kábulatok felhajítása, a beteg lázas nyugtalanságával lüktető élet, a késő éjjeli órákat beragyogó örökös, karneválra emlékeztető bengáli tüzek, a revükben a női meztelen

12. Vasary János: Palace, 1925
magántulajdon

13. Vasary János: Dizőz, 1926
magántulajdon

szépségek babiloni felvonulása és diadala – az idegek túlfeszültségére mutatnak.”
(Párizsi napok, 1925 – Vasary 1994. 70.)
Vasary Párizs minden korábbi kultúráját magába olvasztó „revü világot”, az élmény pillanatnyiságával és hevületével jól rezonáló rajzokon és akvarelleken örökítette meg, de készített már ott helyben néhány kartonra festett olajképet is. Ezek közé tartozik a *Párizsi mulató* is, amelynek témája és hangvétele tökéletesen ráértett a kor egyik legfrissebb intellektuális divatjára. A mulató tánckarának mozdulataiból, a karok és a lábak fura tartásából ugyanis egyértelműen rekonstruálható, hogy a csillogó kompánia éppen charlestont táncol, amit 1923-ban találtak ki a New York-i koreográfusok, és rá egy évre már a párizsi éjszakai életet is meghódította. A Párizsban vendégszereplő Josephine Baker éppúgy charlestont táncolt, mint a Moulin Rouge koronázatlan királynője, Mistinguett, akit Vasary több alkalommal is megörökített.

14. Vasary János: Mistinguett és partnere, 1925
magántulajdon

Vasary modernségét kitűnően jelzi, hogy a charlestonban egy olyan táncot fedezett fel, amely párhuzamba állítható az 1925-ben Párizsban megszülető art-deco esztétikájával is, amelyet a húszas években jazz stílusnak és cirkus stílusnak is neveztek. A tánckar derékszögben hajlított, egymást folyton elől-hátul keresztező, azaz charlestonozó lábai ugyanerre a vad és szertelen, de mégis szisztematikus logikára moznak. A charleston ráadásul minden ízében a globalizált euro-amerikai civilizáció terméke, hiszen a jazz zenére koreografált mozgás mintáját a korban nagy népszerűségnek örvendő, egzotikus afrikai táncok adták. Ahogy a festményein gyakran feltűnő Buddhák is mutatják, Vasaryt ez a fajta izzó, kulturális feszültség, a csillogó modern ruhába öltöztetett idegenség nemcsak mélyen elgondolkodtatta, de el is bűvölte.

Kaszás Gábor

15. Vasary János: Mistinguett
magántulajdon

16. Vasary János: Párizsi alakok, 1925
magántulajdon

17. Emil Nolde: Táncosnő, 1913
MOMA, New York

